

1 Start
Start stoeptegelroute vanaf de parkeerplaats van het Routepunt Grebbelinie bij de Veenweg.

Kunstwerk rotonde
Het kunstwerk op de rotonde beeldt de Vrijvrouwe van Renswoude en haar gevolg uit, met de betekenis dat Renswoude - van welke kant men ook komt - een uitnodigende en hechte gemeenschap voorstelt. Het kunstwerk is ontworpen door Mevrouw Baerveldt.

3 Grand Canal
Het Grand Canal is onderdeel van het landgoed Kasteel Renswoude. Het is 700 meter lang en is een zogenaamd zichtkanaal. Rond het begin van de 18de eeuw liet Maria Duyst van Voorhout het graven voor haar man, als verrassing na een verblijf in het buitenland. Het werd geïnspireerd door het Grand Canal van Versailles. U kunt rondom het Grand Canal lopen (+ ca. 2km).

Dorpsstraat 4, Gemeentehuis & Oudheidkamer
Voormalige pastorie van Renswoude, gebouwd in 1650/1651, met als eerste bewoner ds. G. Saldenus. In maart 1931 werd de gemeente eigenaar van het pand, dat al vanaf 1924 gemeentehuis was. Tevens woonden er o.a. de veldwachter, onderwijzend personeel en een conciërge. Sinds maart 1974 wordt het geheel gebruikt als gemeentehuis, na het aantreden van burgemeester M.Hulst. Oudheidkamer: Op de bovenverdieping is de oudheidkamer van de Historische Vereniging Oud-Renswoude gevestigd. Er is een stijkkamer met originele bedsteewand, geut (keuken), pomp, plee en spoelbak. In de vele vitrinekasten liggen voorwerpen die te maken hebben met de geschiedenis van Renswoude.

5 Dorpsstraat 16 & 18 "Nieuwe Buurt"
De huizen met nummer 16 en 18 waren tot 1975 eigendom van de familie Taets van Amerongen en werden toen verkocht aan een aannemer en aan de gemeentesecretaris van Renswoude die het gelijktijdig restaureerden. Samen met huisnummer 26 zijn dit de enige woningen die eigendom zijn van de bewoners.

Dorpsstraat 28 t/m 38 "Nieuwe Buurt"
Deze rij woningen is gebouwd door de Heer van Renswoude tussen 1773-1775 en 1779-1780. De woningen staan bekend als de "Nieuwe buurt". De vroegere bewoners werkten doorgaans op het kasteel.

7 Dorpsstraat 40, Boerderij
Precies bouwjaar onbekend, in 1779 werd het huis verkocht aan kuiper Aris Vonk. In 1804 werd het verkocht aan Wouter Gijsbertsen van Berkhorst, kastelein van het Rechthuis. Na 1821 werd het o.a. bewoond door dagloners, een klompenmaker, een timmerman en een schoenmaker. Van ongeveer 1874 tot 1936 was het van bakkersfamilie Schuur. Vanaf 1936 werd het een boerderij. In 1987 is de boerderij volledig gerestaureerd.

Dorpsstraat 44 en 46, Het Rechthuis
Voormalig 17e eeuwse gerechtsgebouw, dat pas in 1836 een verdieping kreeg. In het westelijke deel was logement "Het Statenwapen" gevestigd. Schout en schepenen vergaderden in het oostelijke deel. Dit deel was gemeentehuis tot 1924. Het gebouw staat op de nominatie om gerestaureerd te worden.

9 Dorpsstraat 74, winkel van Hennie van Voorst
Hier stond vroeger een hoefstal. Na de oorlog is de smederij verbouwd tot winkel. Tegenwoordig het geschenkenhuis van mw. Hennie van Voorst.

Bijbelse tuin bij De Voorhof
U staat hier voor het voormalige kerkgebouw van de PKN Gereformeerde Kerk Renswoude gebouwd in 1908. De huidige kerk achter De Voorhof werd in 1981 in gebruik genomen. Vanaf 2011 is de tuin - recht voor u en aan de rechterkant van 'De Voorhof' - ingericht als Bijbelse tuin. In de Bijbel komen veel planten en bloemen voor. De tuin is bedoeld als een ontmoetingsplaats. In de brievenbus naast de bank ligt een plattegrond met de namen van de planten, hun herkomst en plaats in de Bijbel.

Monument
Het verzetmonument in Renswoude, dateert van 1949 en stond eerst aan het begin van de Barneveldsestraat. In het voetstuk zijn vier hardstenen gedenkplaten gemetseld met de namen van de oorlogsslachtoffers. De tekst op de voorzijde van de zuil luidt: "1940-1945 AAN HEN DIE VIELEN - 5 MEI 1946". In 2000 is het monument op de rotonde geplaatst. Bij de jaarlijkse dodenherdenking staat het publiek er omheen.

12 Rotonde nabij Nijborg - Molensstraat
De twee figuren - een boer en een zakenman - die op de rotonde zijn geplaatst dragen de boodschap uit: "In Renswoude wordt men het over zaken wel eens". Vanuit de zijstraten komt men de platte figuren tegen.

Wat men dan ook ziet is het silhouet van een aantal kale boomstammen, waar omheen een gesuggereerde groep kraaien zwermt. Zij zijn bevestigd aan elkaar en aan de boomstam. Zij verwijzen ook naar de kauwenkolonie nabij het kasteel. Het kunstwerk is ontworpen door Mevrouw Baerveldt.

Herdenkingsmonument op de Groeperkade
Tegenover restaurant De Dennen op het Dijkje na ca. 150 m. Het verzetkruis in Renswoude is een eenvoudig wit houten kruis met plaquette ter nagedachtenis aan vijf verzetsmensen die hier op veertien november 1944 door de bezetter zijn gefusilleerd. Zij werden terechtgesteld voor een actie van een andere verzetsgroep. Deze had een aanslag op een Duitse soldaat gepleegd. De bezetter haalde hierop als represaille vijf verzetsmensen uit de gevangenis in Utrecht en fusilleerde hen op deze plaats. U loopt terug naar de rotonde en gaat rechtsaf naar de begraafplaats.

14 Herinneringsmonument begraafplaats
Op de Algemene Begraafplaats in Renswoude staat een monument dat herdenkt dat hier tijdelijk enkele vliegeniers uit het Gemeenebest waren begraven. Zij zijn later overgebracht naar de Oorlogsbegraafplaats van het Gemeenebest "Jonkerbos" in Nijmegen. U loopt nu de weg in t.o. de begraafplaats weer naar de Dorpsstraat. Bij de rotonde rechtsaf.

Dorpsstraat 69, huis uit anno 1722
Het jaartal 1722 is niet het bouwjaar, maar verwijst naar de vermelding in het oudste erfpachtregister van Renswoude. Rond 1840 kreeg het huis een verdieping. Van 1843-1960 woonde hier de bakkersfamilie De Waal.

Stoeptegelroute Renswoude

16 Dorpsstraat 65, "Huize Nooitgedagt"

Voormalige woning van notaris Elias Verschuur (1704-1746), tevens secretaris van de hoge en vrije heerlijkheid Renswoude en Emminkhuizen. Daarna bewoond door kooplieden, notabelen of gepensioneerden. In 1927 werd het pand eigendom van kolenhandelaar Jan Hoogeweg. In 1975 is dit pand grondig gerestaureerd. Sinds 1990 wordt "Huize Nooitgedacht" / "Nooitgedagt" bewoond door het plaatselijke huisartsenechtpaar Dirven-Meijer.

Dorpsstraat 43 voormalige pastorie

Deze voormalige pastorie stamt uit 1899 en werd ooit gebouwd als dokterswoning. Na bewoning door verschillende dokters kwamen in 1915 veldwachter Barend Verhagen en daarna de molenaar Anton Kamphuis hier te wonen. Vanaf 1922 werd het huis weer gebruikt als pastorie door predikanten van de Hervormde Gemeente. In 1965 is het pand verkocht aan particulieren.

18 Dorpsstraat 37, huis uit 1761

Anno 1761 staat op de muurankers te lezen. Het huis werd in 1722 bewoond door klompenmaker Evert Willemszn. Een dwarshuis met schilddak, dat zich kenmerkt door een haaks op het voorhuis staand dubbel achterhuis.

Dorpsstraat 11

Op het muuranker staat 1683 en is daarmee vermoedelijk één van de oudste huizen aan de Dorpsstraat. In 1947-1948 bijna geheel afgebroken en deels met oude materialen weer opgebouwd in een andere stijl.

20 Kerklaantje naar de Koepelkerk

Door het kerklaantje loopt u nu naar de Koepelkerk. De koepelkerk is gebouwd tussen 1639 en 1641 in opdracht van Johan van Reede, Heer van Renswoude. In 1922 is de kerk in volle eigendom door de familie Taets van Amerongen overgedragen aan de Hervormde gemeente van Renswoude. Architect is Jacob van Campen. Het uurwerk van de kerk is uit 1936 en vervaardigd door de firma Eijsbouts.

Grafkelder en kerkhof

In de Franse Tijd werd het verboden om in de kerk te begraven. De ingang van de grafkelder van de Heren en Vrouwen van Renswoude is toen naar buiten verplaatst en bevindt zich nu aan de noordzijde. Op het kerkhof is sinds 1959 niemand meer begraven. De oude indeling vanaf 1869 in rangen en standen is nog wel herkenbaar. Vanaf 1869 in een Ned. Hervormde en een

algemene begraafplaats (1/3 deel aan de noordzijde was voor gereformeerden e.a.) In de grafkelder is het familiegraf van de familie Taets van Amerongen. *Kerklaantje terug lopen door het hek het kasteelbos in. Bij de vijver rechts aanhouden naar de duiventil.*

Duiventil

De vermoedelijk uit ca. 1700 daterende duiventoren is gelegen aan de vijverpartij. De op een vierkante plattegrond, in baksteen opgetrokken duiventoren, is twee bouwlagen hoog en heeft een plat dak. Het platte dak werd in het eerste kwart van de 19de eeuw voorzien van 'kantelen' op de naar het kasteel gerichte gevel. Deze gevel werd wit gepleisterd en voorzien van een zwarte plint. De toren heeft een rondboog onderdoorgang. Op de verdieping bevindt zich een duivenslag. De duiventoren vormt een belangrijk ornamenteel onderdeel van het landschapspark. *U loopt door over het bruggetje langs de vijver naar de voorkant van het kasteel.*

23 Kasteel Renswoude

De ridderhofstad De Borgwal werd gebouwd tussen 1350 en 1375. In 1654 is deze gesloopt en waarschijnlijk op de originele fundamenten herbouwd in opdracht van Johan van Reede. In de 18de eeuw werd het aangevuld met twee bijgebouwen. In 1985 gingen de middelste toren, de bovenverdieping en twee stijkkamers verloren door een grote brand. Dit maakte een tweede restauratie noodzakelijk. Initiatiefnemer van de restauraties was J.J.C. (Hans) baron Taets van Amerongen (1932-2009). De formele tuin om kasteel Renswoude ontstond na de herbouw in 1654. Frederik Adriaan van Reede en Maria Duyst van Voorhout moeten als de stichters van het huidige park worden gezien. Het "Zocher" park rond het kasteel(achterzijde) werd aangelegd tussen 1810 - 1818. *Oprijlaan nu aflopen naar de kasteelboerderij die zich rechts aan het eind van de oprijlaan bevindt.*

Kasteelboerderij

Volgens de muurankers in de gevel is kasteelboerderij "De Heerlijkckheid" gebouwd in 1866 in opdracht van de toenmalige Heer van Renswoude. De oudst bekende bewoners waren Hendrik van Voorst en zijn vrouw Maasje Kamphuis (na 1884). Vanaf 1930 wordt de kasteelboerderij bewoond door de fam. Vermeer die in de latere jaren de kasteelboerderij in fases restaureerde.

Kasteel Renswoude

25 U steekt via de voetgangersoversteekplaats over naar de parkeerplaats die tevens het einde van de stoeptegelroute is.

Parkeerplaats

U bent weer terug bij het startpunt. Einde stoeptegelroute

20 Koepelkerk

Meer informatie

De stoeptegelroute en deze uitgave is een initiatief van VVV Promotiecommissie Renswoude. Voor informatie kunt u verder kijken op de volgende website:

www.renswoude.nl

Grand Canal

3

+ Routekaart
+ Toelichting bij alle tegels en bezienswaardigheden

Alle tegels zijn beschilderd door basisschoolleerlingen van CBS De Borgwal en CBS De Stifthorst

Ontwerp en realisatie:
Miranda Vonk Grafisch Ontwerp
Cartografie: EMK Deventer
Uitgave 2013 oplage: 1.000

Deze uitgave is met de grootste zorg samengesteld. Desondanks kan het voorkomen dat er onjuistheden in staan. Aan de teksten en kaartmateriaal kunnen geen rechten worden ontleend.

€ 0,50

23